

Lituanistinio švietimo aktualijos

Virginija Rinkevičienė
Švietimo kokybės ir regioninės politikos departamento
Užsienio lietuvių skyriaus vedėja

2023 06 03, Vilnius

ŠM/SM

10 metų lituanistiniam švietimui!..

Lituanistinio švietimo mokyklų užsienyje tinklas

ŠMSM

2013 metai

- ❖ 10 lietuviškų formaliojo ugdymo mokyklų
- ❖ 160 lituanistinių mokyklų, 6 tūkst. mokinių
- ❖ 39 lituanistikos (baltistikos) centrai, 1100 studentų

2018 metai

- ❖ 10 lietuviškų formaliojo ugdymo mokyklų, 2 tūkst. mokinių, 50 ŠMSM remiamų mokytojų
- ❖ 209 lituanistinės mokyklos, 7,5 tūkst. mokinių, per 850 mokytojų
- ❖ 39 lituanistikos (baltistikos) centrai, 1100 studentų, 140 dėstytojų

2023 metai

- ❖ 7 lietuviškos formaliojo švietimo mokyklos, 2,2 tūkst. mokinių, 46 ŠMSM remiami mokytojai
- ❖ 239 lituanistinės mokyklos, 8,6 tūkst. mokinių, per 1000 mokytojų
- ❖ 40 lituanistikos (baltistikos) centrų, 1400 studentų, 110 dėstytojų

Lietuvos paramos lituanistiniam švietimui kryptys

ŠMSM

Ugdymo turinio stiprinimas

- patvirtinta rekomendacinė Lituanistinio švietimo integruota programa, pagal ją parengtos mokymo priemonės, vykdomi mokymai mokytojams
- patvirtinta JAV lituanistinių mokyklų lietuvių kalbos ugdymo(si) programa 1–4 klasėms, atitinkanti bendruosius iš valstybės biudžeto finansuojamų lituanistinio švietimo programų kriterijus
- patvirtintas Lituanistinio švietimo pažymėjimas, besimokantiems pagal Lituanistinio švietimo integruotą programą
- vykdomas lietuvių kalbos pasiekimų vertinimas, pagrįstas kalbos mokėjimo lygiais

Pagalba mokytojams

- suteikiama galimybė mokytojams tobulinti kvalifikaciją
- patobulintas mokytojų registras, kuris leis jame registruoti lituanistinių mokyklų mokytojus
- organizuojamos Lietuvos studentų praktikos lituanistinėse mokyklose
- skiriama lituanistinio švietimo mokytojo (dėstytojo) premija už lituanistinio švietimo veiklos nuopelnus, mokinių ir studentų laimėjimus

Mokyklų bendruomenių stiprinimas

- mokyklų bendruomenių įtraukimas į edukacines-kultūrinės programas Lietuvoje
- mokinių vasaros stovyklos Lietuvoje
- mokyklų bendruomenių tarpusavio bendradarbiavimo plėtra
- išskirtinis dėmesys besisteigiančioms naujoms mokykloms

ŠMSM

Svarbiausi Vyriausybės darbai
stiprinant lituanistinę švietimą
užsienyje

Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimas

ŠMSM

- Patobulinti švietimo ir mokslo institucijų, mokytojų bei mokinių registrus, įtraukiant lituanistinio švietimo vykdytojus ir mokinius užsienyje
- Sukurti ir įdiegti mechanizmą lituanistiniam švietimui (įskaitant lituanistinį švietimą etninėse žemėse ir lietuvių tremties vietose) skatinti ir remti
- Patobulinti lietuvių kalbos mokymo programą ir sukurti lietuvių kalbos testavimo sistemą bei metodines priemones, pagrįstas kalbos mokėjimo lygiais ir pritaikytas mokymuisi tiesioginiu ir nuotoliniu būdu
- Sudaryti sąlygas lituanistinio švietimo vykdytojams užsienyje įgyti reikiamą kvalifikaciją ir ją tobulinti

Patobulinti švietimo ir mokslo institucijų, mokytojų bei mokinių registrus, įtraukiant lituanistinio švietimo vykdytojus ir mokinius užsienyje

- ❖ Lituanistinio švietimo įstaigų, mokinių registrai jau veikia, vykdoma registracija.
- ❖ Parengti nauji pedagogų registro nuostatų pakeitimai ir bus pradėta vykdyti pedagogų registracija.
- ❖ Ar būtina lituanistinių mokyklų mokinius registruoti į mokinių registrą? – LT švietimo dalis (statistika), finansavimas, mokymosi pažymėjimai, edukacinės programos LT ir pan.
- ❖ Ar būtina lituanistinio švietimo mokytojus registruoti į mokytojų registrą? – LT švietimo dalis (statistika), mokytojo stažo įskaitymas, kvalifikacijos tobulinimas, naujos kvalifikacijos įgijimas ir pan.

Finansavimo mechanizmas (I)

ŠMSM

Sukurti ir įdiegti mechanizmą lituanistiniam švietimui (įskaitant lituanistinį švietimą etninėse žemėse ir lietuvių tremties vietose) skatinti ir remti

- ❖ 2021-12-16 Seime patvirtintas ŠĮ 25 straipsnio pakeitimas.
- ❖ 2022-09-28 Vyriausybė nutarimu Nr. 972 patvirtino LR valstybės biudžeto lėšų, skirtų lituanistinio švietimo įstaigoms užsienyje lituanistinio švietimo programoms vykdyti, apskaičiavimo, skyrimo ir naudojimo tvarkos aprašą.
- ❖ 2022-09-29 ŠMSM ministrė patvirtino Bendrųjų iš valstybės biudžeto finansuojamų lituanistinio švietimo programų kriterijų aprašą.

Finansavimo mechanizmas (II)

ŠMSM

Sukurti ir įdiegti mechanizmą lituanistiniam švietimui (įskaitant lituanistinį švietimą etninėse žemėse ir lietuvių tremties vietose) skatinti ir remti

- ❖ Pagrindiniai lėšų skyrimo principai:
 - LM registruota Švietimo ir mokslo institucijų registre;
 - LM vykdo lituanistinio švietimo veiklą ne mažiau nei 30 val. per metus;
 - LM organizuoja ugdymą (mokymą) pagal lituanistinio švietimo programas, kurios atitinka ŠMSM ministro nustatytus bendruosius kriterijus;
 - lėšos lituanistinio švietimo įstaigoms skiriamos atsižvelgiant į mokinių skaičių ir valstybės finansines galimybes.
- ❖ Lituanistiniam švietimui skirtos lėšos gali būti naudojamos:
 - Mokyklos patalpų nuomai ir (ar) išlaikymui;
 - Mokytojo darbui atlyginti;
 - Vadovėliams ir kitoms ugdymui būtinoms priemonėms (įskaitant ir skaitmenines versijas) įsigyti ar nuomoti;
 - Valiutos keitimo ir banko paslaugų mokesčiams.

Ugdymo turinio stiprinimas (I)

ŠMSM

Patobulinti lietuvių kalbos mokymo programą ir sukurti metodines priemones, pagrįstas kalbos mokėjimo lygiais ir pritaikytas mokymuisi tiesioginiu ir nuotoliniu būdu

- ❖ 2019 m. ministerija patvirtino rekomendacinę Lituanistinio švietimo integruotą programą (LŠIP), apimančią ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio ir pagrindinio ugdymo lygmenis, integruojant lietuvių kalbos, literatūros, kultūros, istorijos, geografijos ir pilietinio ugdymo turinį.
- ❖ 2021–23 m sukurtos skaitmeninės mokymo priemonės pagal LŠIP Moodle aplinkoje.
- ❖ Nuo 2021/22 mokslo metų pabaigos mokyklos gali išduoti mokiniams, besimokantiems pagal LŠIP, švietimo, mokslo ir sporto ministro patvirtintą Lituanistinio švietimo pažymėjimą.

Ugdymo turinio stiprinimas (II)

ŠMSM

Sukurti lietuvių kalbos
testavimo sistemą

- ❖ 2021-12-16 Seime patvirtintas ŠĮ 25 straipsnio pakeitimas.
- ❖ ŠMSM ministro 2022 m. vasario 10 d. įsakymu Nr. V-234 patvirtintas Lietuvių kalbos mokėjimo lygio nustatymo, egzaminų organizavimo, vykdymo bei pažymėjimo turinio, formos ir išdavimo tvarkos aprašas.
- ❖ Nuo 2022 m. vykdomi (A1-C1) egzaminai 14–17 metų asmenims ir suaugusiems, leidžiantys užsienio lietuviams nusistatyti lietuvių kalbos mokėjimo lygį nuotoliniu būdu ir gauti atitinkamą pažymėjimą.
- ❖ 2022 m. egzaminuose dalyvavo mokiniai iš įvairių JAV, Baltarusijos, Airijos, Ispanijos, JK, Latvijos, Norvegijos, Vokietijos, Belgijos, Italijos lituanistinių mokyklų – iš viso 38 lituanistinės mokyklos; 140 mokinių.

Pagalba mokytojams

ŠMSM

Sudaryti sąlygas
lituanistinio švietimo
vykdytojams užsienyje
įgyti reikiamą
kvalifikaciją ir ją tobulinti

- ❖ Patvirtinta Švietimo plėtros programos pažangos priemonė „Pirmiausia – mokytojas“. Joje numatytos veiklos ir užsienio lituanistinio švietimo įstaigų mokytojams: :
 - lituanistinio švietimo vykdytojų kvalifikacijos tobulinimas;
 - lituanistinio švietimo vykdytojų studijos, suteikiančios jiems pedagogo kvalifikaciją arba dalyko kompetenciją ar kitą specializaciją (kvalifikaciją), susijusią su lituanistiniu švietimu.
 - ❖ **Kvalifikacijos tobulinimo programa** – 40 val. lituanistinio švietimo ugdymo turinio (pagal LŠIP) + 20 val. lituanistinio švietimo organizavimo vadyba. Seminarai vyks Lietuvoje ir užsienyje, kontaktiniu ir nuotoliniu būdu.
 - ❖ **Lituanistinio švietimo vykdytojų studijos** – numatoma finansuoti 41 asmenų 60 kreditų studijas ir 18 asmenų bakalauro studijas pradinio ugdymo mokytojo kvalifikacijai įgyti.
- ⚠ Preliminari projekto pradžia 2023-09-01, pabaiga 2027-09-01.
Prognozuojama studijų pradžia – 2024 m. sausio 1 d.
Projekto vykdytojas – NŠA.

Dėkoju už dėmesį!..